

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЕКОНОМІСТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
КАРЛІВ УНІВЕРСИТЕТ, м. ПРАГА, ЧЕХІЯ
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ, м. РИГА, ЛАТВІЯ
МІЖНАРОДНИЙ ЧОРНОМОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
м. ТБІЛІСІ, ГРУЗІЯ**

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТРАТЕГІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

26 березня 2021 р.

Черкаси
ЧДТУ
2021

УДК 33(063)
ББК 65.5
М34

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегії глобальної конкурентоспроможності: соціально-економічні виміри» : 26 березня 2021 р. [Електронний ресурс] / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси : ЧДТУ, 2021. – 121 с.

В збірнику представлені матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції «Стратегії глобальної конкурентоспроможності: соціально-економічні виміри», яка була організована кафедрою міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету за підтримки партнерських організацій та університетів.

Розглянуті інституційні, технологічні, інноваційні та фінансові аспекти забезпечення глобальної конкурентоспроможності, досліджені загрози для економічного розвитку в період пандемії Covid-19, визначені можливі шляхи розв'язання сучасних проблем забезпечення конкурентоспроможності на рівні країни, регіону та підприємства.

Організаційний комітет

Голова

Григор О.О д-р політ. наук, доцент, ректор Черкаського державного технологічного університету

Заступник голови

Демиденко В.В. канд. екон. наук, доцент, декан факультету економіки та управління ЧДТУ

Члени оргкомітету

Петкова Л. О. д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ

Бучашвілі Г. Др., проректор Міжнародного чорноморського університету

Гавриленко В. О. д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку, аналізу і оподаткування ЧДТУ

Гончаренко І. Г. д-р н.держ.упр., професор, завідувач кафедри фінансів ЧДТУ

Захарова О.В. д-р екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування ЧДТУ

Коломицева О.В. д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики та маркетингу ЧДТУ

Манн Р. В. д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ЧДТУ

Секретаріат конференції

Пасенко В. В. канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ

Паламарчук Д. М. канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки та бізнесу ЧДТУ

*Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Список використаних джерел

1. Задорожна С. М. Відтворення людського потенціалу в умовах трансформації регіональних соціально-економічних систем: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. уаук: спец. 08.00.07 – «Демографія, економіка праці, соціальна політика і економіка». Київ: 2006. 28 с.
2. Каюда О. П., Колесніченко В. Ф. Інноваційна діяльність: від оцінки привабливості до інвестиційного забезпечення. Монографія. Харків: ХНЕУ, 2009. 276 с.
3. Кириленко О. П. Місцеві фінанси. Київ: Знання, 2007. 677 с.
4. Наукова та інноваційна діяльність Черкаської області / Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України в Черкаській області. URL: http://www.ck.ukrstat.gov.ua/?p=stat_nauka/ (дата звернення: 15.03.2021).
5. Національна економіка / за заг. ред. В. П. Решетило; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2009. 386 с.
6. Український інститут інтелектуальної власності / Офіційний веб-сайт / URL: <https://ukrpatent.org/uk> (дата звернення: 15.03.2021).

Махно Сергій Вікторович,

здобувач освітньо-наукового рівня вищої освіти,
доктор філософії за спеціальністю 051 «Економіка»,
Черкаський державний технологічний університет,
Черкаси, Україна

ОЦІНКА РІВНЯ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Проблема оцінки освітнього потенціалу актуальна не тільки в світовому аспекті, вона представляється значущою і для окремого регіону, так як сучасна економіка характеризується зростаючою роллю знань. Розвиток регіональної економіки визначається ефективністю використання потенціалу території, в першу чергу, регіонального освітнього потенціалу.

В останні роки різко зріс інтерес до вивчення оцінки процесів інтелектуального розвитку, науково-освітнього та інноваційного потенціалів суспільства. Для вимірювання інтелектуального потенціалу суспільства виділяються дві головні характеристики: наука і освіта, які прямо або побічно відображають інтелектуальний потенціал всього суспільства.

Для оцінки освітнього потенціалу з урахуванням соціально-економічного стану регіону нами був розроблений індекс, що включає: навантаження освітніх установ, фінансову забезпеченість в сфері освіти, стан трудових ресурсів і індекс освіти [1].

Для кожного суб'єкта центру фінансової відповідальності було розраховано 11 показників, на основі яких побудовані оцінки кожного з 4 рівнів. За формулою середньої арифметичної був отриманий інтегрований показник оцінки освітнього потенціалу регіону [2].

За розробленою методикою були розраховані індекси для регіонів:

1. Рівень навантаження установ, який оцінює завантаженість установ учнями. Він будується за наступними показниками: середня чисельність населення; число дошкільних та загальноосвітніх установ і чисельність дітей, які навчаються в них; число закладів середньої та вищої професійної освіти і чисельність студентів, що навчаються в них. За розрахунками найбільшим навантаженням навчальних закладів має Одеська область, найслабшою – Волинська область, Харківська область має невелике навантаження, займає 3 місце.

2. Фінансова забезпеченість оцінена з точки зору кадрової зацікавленості роботи в тому чи іншому регіоні і з точки зору інвестицій та витрат в сфері освіти. Для розрахунку були зібрані і проаналізовані наступні дані: інвестиції в основний капітал в сфері освіти; витрати консолідованих бюджетів на соціально-культурні заходи в сфері освіти; середньомісячна заробітна плата в галузі освіти; величина прожиткового мінімуму працездатного населення. За фінансової забезпеченості можна виділити 3 суб'єкта з високим індексом, лідируюча позиція належить Київській області,. У структурі субіндексів видно, що за рівнем оплати праці у сфері освіти Тернопільська область має дуже слабкі позиції і сильно відхиляється від медіанного значення. Це говорить про те, що в області низька заробітна плата до прожиткового мінімуму.

3. Трудові ресурси дозволяють оцінити регіон з точки зору зайнятості економічно активного населення. Вони вийшли на основі субіндексів, побудованих на наступній інформації: чисельність безробітного населення; чисельність економічно активного населення; чисельність осіб, зайнятих у сфері освіти; середня чисельність населення. За трудовим ресурсам на 1 місці знаходиться м. Київ, на останньому – Закарпатська область. У структурі суб'індексів Запорізька область перевищує всі медіанне значення.

4. Індекс освіти є одним з показників індексу розвитку людського потенціалу, він відображає рівень грамотності дорослого населення і комбінований показник сукупної частки учнів [3]. Рівень грамотності дозволяє дізнатися, скільки відсотків населення опанувало читанням і письмом, в той час як сукупна частка учнів вказує відсоток учнів, починаючи з дитячих садків і закінчуючи вищою освітою. За даними індексу освіти лідируючі позиції займає м. Київ.

За розрахованої методикою регіони були згруповані за допомогою кластерного аналізу. Даний вид аналізу добре зарекомендував себе у всіх сферах життєдіяльності людини.

Незважаючи на високий рівень показника індексу робочої сили і великий потенціал регіону за ступенем завантаження установ в Одеській області, слабкі позиції має фінансова забезпеченість. Це говорить про неефективне використання потенціалу регіону. Представлений інтегрований показник, як нам здається, може враховуватися в рейтингу закладів. Моніторинг діяльності закладу можна будувати у відриві від індивідуальних особливостей регіону, в якому розташований виш.

Список використаних джерел

1. Акулов М. Г. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посіб. / Акулов М. Г., Драбаніч А. В., Євась Т. В. та ін. К.: Центр учбової літератури, 2012. 328 с.
2. Овечкіна О. А. Показники оцінки наукової складової інтелектуального потенціалу вітчизняної економіки: негативні та позитивні зміни / О. А. Овечкіна URL: <http://intkonf.org/ken-ovechkina-oa-pokazniki-otsinki-naukovoyiskladovoyiintelektualnogo-potentsialu-vitchiznyanoyiekonomiki-negativni-ta-pozitivni-zmini/>
3. Пасека С. Р. Соціально-трудова потенціал регіону: теорія і практика розвитку: монографія / С. Р. Пасека. Черкаси, 2012. 606 с.

Медведєв Григорій Вікторович,
здобувач освітньо-наукового рівня вищої освіти,
доктор філософії за спеціальністю 051 «Економіка»,
Черкаський державний технологічний університет,
Черкаси, Україна

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ

Однією з найважливіших складових туристичної галузі, яка визначає її справжній потенціал, є готельна індустрія. В Україні у період ринкових відносин розвиток готельного господарства вимагав підвищення конкурентоспроможності готельних компаній на внутрішньому та світовому туристичному ринку. Однак неможливо сформулювати однакові рекомендації щодо всіх готельних комплексів, щоб забезпечити успіх напевне. Рекомендації щодо вдосконалення та розвитку готельного господарства на кожному конкретному ринку (регіональному, міжнародному, внутрішньому, місцевому) є найбільш доречними. Тому в сучасних умовах, коли розвиток українського регіону є незбалансованим, необхідно приділити особливу увагу формулюванню регіональної стратегії розвитку готельного господарства з метою підвищення конкурентоспроможності та економічної ефективності регіонального готельного комплексу [1].

Тільки тоді, коли окремі готельні компанії в регіоні сформують конкурентну ринкову стратегію, може бути сформований конкурентне готельне підприємство, що підвищить конкурентоспроможність готельного бізнесу в регіоні та країні та покращить конкурентоспроможність усього туристичного продукту. Поведінка та успіх окремого підприємства залежить від виявлення конкурентних переваг та розробки конкурентних стратегій. Конкурентна стратегія кожного підприємства формується відповідно до структури попиту, галузей та конкретних ринкових умов, тому лише шляхом ретельного аналізу найбільш конкурентоспроможного ринку та діяльності конкурентів можна сформулювати ефективну конкурентну стратегію.

Сьогодні не існує методу аналізу конкуренції та конкурентів, визначення конкурентних переваг та порівняння конкурентоспроможності підприємств та

ЗМІСТ

1. КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ УКРАЇНИ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

<i>Петкова Л. О.</i> Технологічна основа глобальних економічних змін	3
<i>Загоруйко І. О.</i> Концепція світового технологічного рубежу: сучасний стан та перспективи розвитку	5
<i>Гаврилюк О. В.</i> Конкурентні позиції України: незадовільний стан і невтішні перспективи.....	9
<i>Кумачова А. С.</i> Економічні тренди щодо розвитку конкурентного середовища України в сучасних умовах.....	12
<i>Мантур-Чубата О. С., Хижун Б. О., Малашков В. І.</i> Дослідження впливу пандемії на зміну індексу людського розвитку України.....	15
<i>Пасенко В. М., Новрузов Айдін Новруз огли</i> Вплив сектору інформаційно-комунікаційних технологій на зміцнення конкурентоспроможності економіки України	18
<i>Антоненко А. Я.</i> Інноваційні еко-системи як сучасні складові міжнародної конкурентоспроможності	19
<i>Миرونенко Д. Ю.</i> Перспективні шляхи підвищення продуктивності праці в аграрній галузі.....	21
<i>Нагорний Д. О.</i> Іноземні інвестиції як необхідна складова стратегії економічного розвитку України.....	23
<i>Скорина В. О.</i> Розвиток теорії міжнародної торгівлі і прямого зарубіжного інвестування.....	27

2. СТРАТЕГІЇ ПОСИЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

<i>Єременко О. М.</i> Актуальні проблеми підвищення конкурентної позиції держави на міжнародній арені	29
<i>Якушева О. В.</i> Оцінка привабливості бізнесу в Кіровоградському регіоні	32
<i>Барбанова І. С.</i> Оцінка інноваційного потенціалу Черкаської області	35
<i>Махно С. В.</i> Оцінка рівня освітнього потенціалу регіону	38
<i>Медведєв Г. В.</i> Стратегія розвитку регіонального ринку готельних послуг	40
<i>Поліщук А. С.</i> Особливості регулювання урбанізаційних процесів у регіонах	42

3. ЕКОНОМІЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ В КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ

<i>Leshchenko M., Wang H.</i> Global trends in FDI and their implications for development.....	46
<i>Базалійська Н. П., Пархомиць Ю. Б.</i> Краудрекрутинг в роботі HR-менеджера на підприємстві.....	48
<i>Богуцька О. А.</i> Розвиток цифрових компетенцій персоналу як фактор готовності до інтелектуалізації праці в умовах кризи, спричиненої COVID-19	51
<i>Глушко Т. В., Гринюк Д. С.</i> Вплив пандемії COVID-19 на людський розвиток в Україні	53
<i>Гулак Д.В.</i> Перехід побутових споживачів України до ринкових цін на електроенергію: перспективи, недоліки, ризики.....	55
<i>Ляшко І. І.</i> Особливості формування ринкового простору в умовах глобалізації	58
<i>Паздрій В. Я.</i> Інструменти інституційної підготовки закладів освіти до розгортання освітнього підприємництва	60
<i>Plaksiuk O.</i> Зв'язок фінансово-економічних інтересів держави і суспільства	63
<i>Курч Д. В.</i> Міжнародний досвід створення та реєстрації підприємницьких структур	65
<i>Осадченко І. О.</i> Зменшення розриву між країнами з високим та низьким доходом.....	67

4. ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

<i>Гончаренко І. Г., Настенко О. Р.</i> Корупція як фактор руйнування економічного розвитку країни	69
<i>Березіна О. Ю., Башинська А. В.</i> Світовий та національний контекст фінансової інклюзії.....	71
<i>Пріхно І. М., Хандюк М.В.</i> Вплив грошової маси на конкурентоспроможність вітчизняних підприємств.....	74
<i>Бережна Л. В., Снитюк О. І.</i> Застосування методу topsis для визначення конкурентоспроможності банків	77
<i>Шевченко А. М.</i> Конкурентоспроможність на європейських фінансових ринках.....	81
<i>Куллаб Д. Х.</i> Вплив децентралізації на структуру доходів місцевих бюджетів.....	84

5. ТЕХНОЛОГІЧНІ, ІННОВАЦІЙНІ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

<i>Мантур-Чубата О. С., Харчук С. О., Шерпа Б. І.</i> Проблеми використання інноваційних технологій управління персоналом на підприємстві.....	87
<i>Мантур-Чубата О. С., Радішевська В. В., Боровик В. Ю.</i> Гендерні особливості в управлінні персоналом на підприємствах	89
<i>Якушев О. В.</i> Використання інноваційних технологій в управлінні бізнес-процесами підприємств сфери послуг	92
<i>Артьомов Д. Ю., Худєєва К. К.</i> Формування смарт-економіки: політика створення інноваційно-освітніх кластерів	95
<i>Худєєва К. К.</i> Потенціал оздоровлення економіки України через розвиток річкового транспорту	98
<i>Паламарчук Д. М.</i> Динаміка ціни природного газу для кінцевого споживача в ЄС	101

6. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

<i>Чиж В. І.</i> Концепція альтернативності в управлінні витратами	104
<i>Чиж В. І., Сахно Я. С.</i> Значення господарських договорів у стратегії досягнення конкурентоспроможності підприємства	106
<i>Данілкова А. Ю., Горецька А. О.</i> Інноваційні методи професійного розвитку персоналу	108
<i>Данілкова А. Ю., Радішевська В. В.</i> Процес активізації творчої праці на підприємстві	111
<i>Крот Ю. М.</i> Відповідальність аудиторів як основа якості послуг	113
<i>Ткаченко А. А., Крижанівський В. В.</i> Застосування ефективних методик для оцінки стану системи економічної безпеки підприємства та роль бухгалтера-аналітика в ній	115

Наукове електронне видання

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТРАТЕГІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

26 березня 2021 р.

В авторській редакції

Технічний редактор *Манжура Т.А.*

Гарн. Times New Roman. Обл.-вид. арк. 8,85. Зам. № 21-43.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002 р.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006.

Редакційно-видавничий відділ ЧДТУ
red_vidav@chdtu.edu.ua